

1 Je možné provést dokazování pomocí videokonference buď za účasti soudu dožadujícího členského státu, nebo přímo soudem tohoto členského státu? Pokud ano, jaké jsou příslušné vnitrostátní postupy nebo právní předpisy, které se použijí?

Ano. V tomto případě je použitelný zákon č. 189/2003 o mezinárodní právní pomoci v občanských a obchodních věcech, konkrétně § 25 odst. 1 a 3 a § 35 odst. 3.

Dožádaný rumunský justiční orgán může na žádost dožadujícího soudního orgánu uvážit použití zvláštního postupu, není-li to v rozporu s rumunským právem. Rumunský soud informuje dožadující soudní orgán o době a místě vyřízení žádosti o právní pomoc a může povolit účast zahraničních soudců. Podle čl. 3 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 1206/2001 ze dne 28. května 2001 plní povinnosti týkající se rozhodování o žádostech podaných podle článku 17 uvedeného nařízení Ministerstvo spravedlnosti.

Videokonference by se měla uskutečnit za přítomnosti soudce okresního soudu, v jehož obvodu má být dokazování provedeno, v případě potřeby s pomocí tlumočnicka. Soudce musí ověřit totožnost osoby, která má být vyslechnuta, a musí zajistit dodržení základních zásad rumunského práva.

2 Existují nějaká omezení, pokud jde o kategorie osob, jež mohou být vyslechnuty prostřednictvím videokonference – lze tímto způsobem například vyslechnout pouze svědky, nebo také jiné osoby, jako jsou znalci či strany?

Nikoli. Postup pro vyřizování žádostí o právní pomoc umožňuje výslech svědků či jiných zúčastněných osob (§ 17 zákona č. 189/2003 o mezinárodní právní pomoci v občanských a obchodních věcech).

Podle § 26 odst. 2 zákona č. 189/2003 o mezinárodní právní pomoci v občanských a obchodních věcech však lze vyřízení žádosti o právní pomoc odmítnout, pokud osoba, která má být vyslechnuta, nemůže svědčit kvůli některému ze zákazů, jež jsou stanoveny v rumunských právních předpisech, nebo kvůli skutečnosti, že písemnosti, které mají být předloženy nebo přezkoumány, nelze poskytnout.

Podle § 315, 316 a 317 nového občanského soudního řádu nelze jako svědky vyslechnout pokrevní a nepokrevní příbuzné do třetího stupně včetně, manžele, bývalé manžele, snoubence nebo osoby žijící ve společné domácnosti, osoby s nepřátelským vztahem vůči jedné ze stran či se zvláštním zájmem s ohledem na jednu ze stran, osoby, které byly prohlášeny za nesvéprávné, a osoby odsouzené za křivé svědectví. Strany se však mohou výslovně nebo mlčky dohodnout na tom, že jako svědky lze vyslechnout i pokrevní a nepokrevní příbuzné do třetího stupně včetně, manžele, bývalé manžele, snoubence nebo osoby žijící ve společné domácnosti a osoby s nepřátelským vztahem vůči jedné ze stran či se zvláštním zájmem s ohledem na jednu ze stran. V soudních řízeních týkajících se určení rodičovství, rozvodu manželství a jiných rodinných vztahů lze vyslechnout i pokrevní a nepokrevní příbuzné do třetího stupně včetně s výjimkou potomků.

Vypovídat nemusí tyto osoby:

1. duchovní, lékaři, lékárníci, advokáti, notáři, exekutoři, mediátoři, porodní asistentky a zdravotní sestry a jakékoli jiní pracovníci, kteří mají ze zákona povinnost zachovávat důvěrnost údajů nebo profesní tajemství s ohledem na skutečnosti, o nichž se dozví při práci nebo při výkonu svého povolání, a to i poté, co svou činnost ukončí;
2. soudci, státní zástupci a státní úředníci, a to i po ukončení činnosti, pokud jde o utajované skutečnosti, o nichž se dozvěděli při výkonu své funkce;
3. osoby, které by svými odpověďmi pravděpodobně vystavily sebe, své pokrevní nebo nepokrevní příbuzné do třetího kolena včetně nebo své manžele, bývalé manžele, snoubence nebo osoby žijící s nimi ve společné domácnosti trestnímu stíhání nebo všeobecnému opovržení.

Tyto osoby s výjimkou duchovních však mohou svědčit v případě, jsou-li zbaveny mlčenlivosti nebo povinnosti zachovávat profesní tajemství stranou, která má zájem na zachování tohoto tajemství, nestanoví-li zákon jinak. Soudci, státní zástupci a státní úředníci mohou vypovídat také tehdy, pokud orgán nebo instituce, ve které pracují nebo pracovali, udělí v tomto ohledu souhlas.

3 Existují nějaká omezení, pokud jde o druh důkazů, které lze zajistit prostřednictvím videokonference?

Neexistují žádná omezení. Podle § 17 zákona č. 189/2003 o mezinárodní právní pomoci v občanských a obchodních věcech umožňuje postup pro vyřizování žádostí o právní pomoc vyslechnout svědky nebo jiné dotčené osoby, získat písemnosti, vyhotovit znalecké posudky a provést vyšetřování či získat jiné dokumenty nebo informace potřebné pro vyřešení dané věci.

4 Existují nějaká omezení s ohledem na místo, kde by měla být daná osoba vyslechnuta prostřednictvím videokonference – tj. musí se výslech uskutečnit u soudu?

Neexistují žádná omezení. Podle § 16, § 261 odst. 1 a § 314 nového občanského soudního řádu však důkazy získává soud projedávající danou věc. Je-li z objektivních důvodů možné získat důkazy pouze mimo místo, v němž má soud své sídlo, lze důkazy získat prostřednictvím žádosti o právní pomoc ze strany soudu stejného stupně nebo případně nižšího stupně, pokud v daném místě soud stejného stupně neexistuje. Soud pověřený vyřízením žádosti o právní pomoc provádí dokazování v přítomnosti stran, nebo i v jejich nepřítomnosti, byly-li řádně předvolány, a má stejné povinnosti jako předkládající soud, pokud jde o postup, který je třeba dodržet. Svědek, který se z důvodu nemoci či jiné vážné překážky nemůže k soudu dostavit, může být současně vyslechnut v místě, kde se nachází, s výhradou předvolání stran.

5 Je povoleno zaznamenávat výsledky prostřednictvím videokonference, a pokud ano, je k dispozici příslušné zařízení?

Ano, to je přípustné podle § 13 nově vyhlášeného zákona č. 304/2004 o organizaci soudnictví.

6 V jakém jazyce by se měl výslech uskutečnit: a) v případě žádostí podle článků 10 až 12 a b) v případě přímého dokazování podle článku 17?

a) V rumunštině.

b) V rumunštině, jelikož rumunský dožádaný soud musí vyhotovit protokol z jednání, v němž je uvedeno datum a místo jednání, totožnost vyslychané osoby, informace o složení přísahy, technické podmínky, za nichž se jednání uskutečnilo atd.

7 Jsou-li nutní tlumočníci, kdo odpovídá za jejich zajištění u obou druhů výsledků a kde by se měli nacházet?

Za zajištění tlumočnicků v souladu s § 27 zákona č. 189/2003 o mezinárodní právní pomoci v občanských a obchodních věcech odpovídá dožadující soud. Rumunský dožádaný soud může případně zprostředkovat kontakt na tlumočnicka z rumunštiny tím, že poskytne dožadujícímu soudu seznam tlumočnicků.

8 Jaký postup se vztahuje na opatření týkající se výsledku a informování osoby, jež má být vyslechnuta, o době a místě konání výsledku? S jakou dobou je nutno počítat při plánování data výsledku, aby byla dotyčná osoba vyzrozuměna s dostatečným předstihem?

Nejméně jeden měsíc a nejvýše tři měsíce.

V tomto případě se použije zákon č. 189/2003 o mezinárodní právní pomoci v občanských a obchodních věcech, konkrétně § 25 odst. 3. Rumunský soud sdělí dožadujícímu justičnímu orgánu datum a místo vyřízení žádosti o právní pomoc. Podle § 261 odst. 4 nového občanského soudního řádu soud pověřený vyřízením žádosti o právní pomoc provede dokazování v přítomnosti stran, nebo i v jejich nepřítomnosti, byly-li řádně předvolány, a má stejné povinnosti jako předkládající soud, pokud jde o postup, který je třeba dodržet.

Jelikož však ve vztahu k zahraničním orgánům existují dva postupy (komunikační postup během dokazování), domníváme se, že by lhůta měla v praxi činit nejméně jeden měsíc a nejvýše tři měsíce s výhradou existujících předpisů týkajících se:

– vyřízení žádosti o doručení podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech („doručování písemností“) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1348/2000, k dispozici by měla být konkrétně nejméně měsíční lhůta potřebná k vlastnímu vyřízení žádosti o doručení poštou s potvrzením přijetí;

– povinností dožadujícího soudu vyhovět žádosti dožádaného soudu, pokud jde o poskytnutí dodatečných informací nebo složení záruky/zálohy, jak je uvedeno v nařízení Rady (ES) č. 1206/2001 ze dne 28. května 2001 o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských nebo obchodních věcech.

To by mělo být odůvodněno dobou poskytnutou pro případný překlad korespondence s dožadujícím soudem nebo se svědky a potřebným časem vzhledem k zaslání písemností do zahraničí, vysokému pracovnímu vyřízení a v neposlední řadě naplánování videokonference.

9 S jakými náklady je spojeno používání videokonferencí a jak by měly být uhrazeny?

Náklady nelze odhadnout, jelikož se liší v závislosti na čase a zemi. Měly by být uhrazeny bankovním převodem na účet odvolacího soudu jako druhého schvalujícího orgánu nebo na účet okresního soudu jako třetího schvalujícího orgánu. Vynaložené výdaje na zajištění audiovizuálního spojení a zajištění spojení v dožadujícím státě, odměny tlumočnicků a náhrady pro svědky a znalce, jakož i výdaje vynaložené na cestu do dožádaného státu rumunskému dožádanému soudu uhradí zahraniční dožadující soud.

10 Existují nějaké požadavky, pokud jde o zajištění toho, aby byla osoba, která je vyslýchána přímo dožadujícím soudem, informována, že se výslech uskutečňuje na základě dobrovolnosti?

Osoba, která má být vyslechnuta, by měla být předvolána rovněž v souladu s ustanoveními nového rumunského občanského soudního řádu. Tato osoba by o tom, že se výslech uskutečňuje na základě dobrovolnosti, měla být informována v předvolání, které zašle rumunský dožádaný soud, v rozhodnutí o schválení dokazování dožadujícím soudem či v jiném dokumentu.

Podle § 261 odst. 4 nového občanského soudního řádu provede soud pověřený vyřízením žádosti o právní pomoc dokazování v přítomnosti stran, nebo i v jejich nepřítomnosti, byly-li řádně předvolány, a má stejné povinnosti jako předkládající soud, pokud jde o postup, který je třeba dodržet.

11 Jaký je postup ověřování totožnosti osoby, která má být vyslechnuta?

Podle § 318 nového občanského soudního řádu požádá předseda předtím, než se přistoupí k výpovědi, svědka, aby uvedl své jméno, příjmení, povolání, bydliště a věk a to, zda je pokrevním či nepokrevním příbuzným některé ze stran a v jakém stupni a zda pracuje pro některou ze stran. Předseda poté svědka upozorní na povinnost složit přísahu a na její význam.

12 Jaké platí požadavky pro složení přísahy a jaké informace se požadují od dožadujícího soudu, je-li nutné složení přísahy během přímého dokazování podle článku 17?

Podle § 319 a 320 nového rumunského občanského soudního řádu složí svědek před výslechem tuto přísahu: „Přisáhám, že budu vypovídat pravdu a nezamlčím nic z toho, co je mi známo. K tomu mi dopomáhej Bůh!“

Při skládání přísahy položí svědek ruku na kříž nebo bibli. Odkaz na božstvo v této formulaci přísahy se mění v závislosti na náboženském vyznání svědka. Výše uvedená ustanovení se nevztahují na svědky, kteří se hlásí k jinému vyznání než křesťanskému.

Svědka, který nevyznává žádnou víru, složí tuto přísahu: „Přisáhám na svou čest a na své svědomí, že budu vypovídat pravdu a nezamlčím nic z toho, co je mi známo.“

Svědci, kteří z důvodu svědomí nebo vyznání přísahu nesložili, pronesou před soudem tuto větu: „Zavazuji se, že budu vypovídat pravdu a nezamlčím nic z toho, co je mi známo.“

Gramotné hluché a hluchoněmé osoby skládají přísahu tak, že přepíšou text přísahy a podepíší je, osoby s poruchou sluchu pronesou přísahu a negramotné osoby složí přísahu s použitím znaků za pomoci tlumočnicka.

Po složení přísahy upozorní předseda svědka na to, že se v případě, nebude-li vypovídat pravdu, dopustí trestného činu křivého svědectví.

To vše je zaznamenáno v písemném prohlášení.

Děti, které jsou v době výslechu mladší čtrnácti let a nejsou schopny se rozhodovat, lze vyslechnout bez složení přísahy, aniž by bylo zakázáno tak učinit, soud je však upozorní na skutečnost, že musejí vypovídat pravdu, a při hodnocení jejich výpovědi vezme v úvahu jejich zvláštní postavení.

13 Existují nějaká opatření, pokud jde o zajištění kontaktní osoby v místě konání videokonference, s níž je dožadující soud ve styku, a osoby, která je v den konání výslechu k dispozici pro obsluhu videokonferenčních zařízení a řešení případných technických problémů?

Kontaktními osobami mohou být odborníci v oblasti informačních technologií na odvolacích soudech, úředník soudu nebo soudce. Videokonferenční zařízení má k dispozici přibližně 144 z celkem 244 soudů. Každý z těchto 144 soudů má dvě videokonferenční zařízení.

14 Požadují se od dožadujícího soudu nějaké další informace?

Poslední aktualizace: 09/03/2021

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.